

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

кафедра кримінального права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2020

Харків 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Кримінальне право України. Загальна частина» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 35 с.

Розробники:

- Ю. А. Пономаренко, доцент, доктор юридичних наук,
завідувач кафедри кримінального права,
О. В. Євдокімова, доцентка, кандидатка юридичних наук,
доцентка кафедри кримінального права,
В. І. Тютюгін, професор, кандидат юридичних наук,
професор кафедри кримінального права,
Є. В. Шевченко, доцент, кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права,
О. В. Харитоновна, доцентка, кандидатка юридичних наук,
доцентка кафедри кримінального права.

Затверджено на засіданні кафедри кримінального права № 1
(протокол № 1 від 4 вересня 2020 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри кримінального права № 1
(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри кримінального права
(протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Ю.А. Пономаренко, доктор юридичних наук, доцент

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	18
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	18
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	20
5. Форми педагогічного контролю й засоби оцінювання результатів навчання	22
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	24
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання.....	25
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	26

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Кримінальне право України. Загальна частина» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6,0	Галузь знань – 08 «Право»	Обов'язкова	Обов'язкова
Кількість модулів – 4	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки: 2020–2024	Рік підготовки: 2020–2024
Загальна кількість годин - 180		семестр	семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2–8, самостійної роботи студента - 2 - 10.	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	3-4	3-4
		Лекції	Лекції
		42 год.	16 год.
		Практичні/семінарські заняття	Практичні/семінарські заняття
		48 год.	8 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		90 год.	156 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит)

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета викладання навчальної дисципліни – формування системи фундаментальних знань про соціальну сутність та юридичний зміст кримінального закону, взаємозв'язок кримінально-правових норм, розуміння основних принципів, категорій, положень кримінального права, у тому числі понять «закон про кримінальну відповідальність», «кримінальне правопорушення», «склад кримінального правопорушення», «співучасть», «стадії», «множинність кримінальних правопорушень», «кримінальна

відповідальність», «покарання», «судимість», «інші заходи кримінально-правового характеру» та ін; розвиток системно-логічного мислення та базових професійних вмінь та навичок до вирішення прикладних питань в галузі застосування кримінально-правових норм; активізація аналітичної діяльності здобувачів вищої освіти

Завдання:

- формування у здобувачів вищої освіти базових теоретичних знань про інститути та поняття Загальної частини кримінального права України;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти з джерелами кримінального права України;
- розвинення у здобувачів вищої освіти навичок правильного тлумачення та практичного застосування положень Загальної частини кримінального права;
- розвинення у здобувачів вищої освіти здібності до самостійного опрацювання приписів кримінального законодавства України та інших нормативно-правових актів, наукової літератури, матеріалів судової практики.

Пререквізити: «Теорія права», «Історія держави і права України», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Конституційне право», «Логіка».

Кореквізити: «Адміністративне право», «Цивільне право (Частина 1)», «Трудове право», «Міжнародне право», «Міжнародне приватне право».

Постреквізити: «Кримінальне право України. Особлива частина» «Кримінальний процес», «Конституційне право», «Криміналістика».

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН 1.	Аналізувати положення національних та міжнародних нормативно-правових актів, правову літературу та матеріали судової практики з питань Загальної частини КК
РН 2	Формулювати судження щодо наявності ознак кримінального правопорушення та малозначного діяння.

PH 3	Формулювати судження щодо визначення категорії тяжкості кримінального правопорушення.
PH 4	Правильно оперувати кримінально-правовою термінологією державною мовою з питань Загальної частини КК
PH 5	Правильно і чітко доносити до респондента власні знання, висновки та аргументацію з питань Загальної частини КК
PH 6	Використовувати інформаційні системи, електронні бази даних і реєстри для пошуку правової інформації з питань Загальної частини КК
PH 7	Демонструвати навички конструктивної міжособистісної взаємодії під час розв'язання типових завдань з питань Загальної частини КК
PH 8	Пояснювати вплив міжнародних стандартів в галузі захисту прав людини на формування принципів кримінального права України.
PH 9	Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту кримінально-правових інститутів Загальної частини КК
PH 10	Формулювати визначення та розкривати зміст ознак кримінально-правових понять Загальної частини КК
PH 11	Використовувати теоретичні знання та аргументувати власну позицію при розв'язанні типових кримінально-правових кейсів з питань Загальної частини КК
PH 12	Демонструвати навички визначення категорії тяжкості кримінального правопорушення.
PH 13	Використовувати правові позиції та висновки Верховного Суду та Конституційного Суду України для обґрунтування власної позиції з питань Загальної частини КК
PH 14	Розкривати зміст предмету, методів, завдань, функцій та принципів кримінального права України.
PH 15	Формувати особисту думку й аргументовано її представляти при застосуванні кримінально-правових норм з питань Загальної частини КК
PH 16	Формулювати судження щодо наявності елементів та ознак складу кримінального правопорушення.
PH 17	Демонструвати знання та вміння встановлення передумов та підстав звільнення від кримінальної відповідальності.
PH 18	Демонструвати знання та навички правильного застосування правил призначення покарання
PH 19	Демонструвати знання передумов, підстав та порядку звільнення від покарання та його відбування.
PH 20	Формулювати судження щодо наявності судимості, моменту її виникнення та припинення.
PH 21	Демонструвати знання видів, підстав та порядку застосування інших заходів кримінально-правового характеру.
PH 22	Пояснювати вплив міжнародних стандартів в галузі захисту прав людини на формування національної правової політики у сфері застосування кримінальної відповідальності та інших заходів кримінально-правового характеру.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей і досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності й освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної

діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК1.1. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності відповідно до соціальних статусів і модусів.

ЗК1.2. Здатність грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати.

ЗК1.3. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел.

Спеціальних компетентностей:

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного

аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК1.1.Знання системи права та законодавства, а також механізмів правового регулювання в різних галузях права.

СК1.2. Здатність визначати специфіку приватного і публічного права відповідно до їх предмета і методів правового регулювання

СК1.4.Здатність ухвалювати рішення з юридичної справи відповідно до чинного законодавства.

СК1.5. Здатність застосовувати знання методів, правил, прийомів і засобів юридичної техніки та юридичного письма для вироблення і систематизації правових актів.

Програмних результатів навчання:

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосування правничої термінології

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

РН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові

доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

РН 1.1. Виявляти проблеми у правовому регулюванні і пропонувати способи їх вирішення відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод

РН 1.2. Визначати особливості приватного і публічного права із врахуванням специфіки їх предмета, ознак і методів правового регулювання.

РН 1.3. Аналізувати питання про доцільність використання альтернативних засобів у вирішенні юридичних конфліктів і суперечок.

РН 1.4. Демонструвати вміння застосовувати набуті правові знання за умов самостійного прийняття юридичних рішень відповідно щодо своїх професійних статусів.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Поняття та система кримінального права.

Закон про кримінальну відповідальність.

Кримінальне правопорушення та малозначність діяння.

Поняття та система кримінального права як галузі права. Поняття, предмет, методи, завдання, функції, принципи кримінального права. Кримінально-правові відносини: поняття та структура. Кримінальне право та суміжні галузі права: співвідношення і взаємозв'язок. Наука кримінального права, її предмет, методи, завдання.

Закон про кримінальну відповідальність. Поняття, ознаки, функції, особливості та значення закону про кримінальну відповідальність.

Неприпустимість застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією. Структура Кримінального кодексу України, поняття та види диспозицій та санкцій. Тлумачення закону про кримінальну відповідальність.

Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі.

Час набрання законом про кримінальну відповідальність чинності. Визначення часу вчинення кримінального правопорушення. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі: поняття та випадки застосування. Проблема застосування «проміжного» закону про кримінальну відповідальність.

Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі. Зміст територіального принципу. Поняття місця вчинення кримінального правопорушення. Визначення поняття «територія України». Зміст принципів громадянства, універсального (космополітичного) та реального. Правові наслідки засудження особи за межами України. Вирішення питання про кримінальну відповідальність осіб, які підлягають кримінальній відповідальності за законодавством іноземної держави і перебувають на території України, та виконання вироків, винесених іноземними судами чи міжнародними судовими установами.

Кримінальне правопорушення та малозначність діяння. Види визначень поняття кримінального правопорушення. Поняття та ознаки кримінального правопорушення за кримінальним правом України. Місце кримінального правопорушення в системі правопорушень. Відмежування кримінальних правопорушень від інших. Поняття й ознаки малозначного діяння. Правові наслідки визнання діяння малозначним. Значення положень про малозначність діяння для розуміння поняття кримінального правопорушення. Класифікація кримінальних правопорушень та її значення.

Модуль 2. Склад кримінального правопорушення, його елементи та ознаки.

Склад кримінального правопорушення: поняття, функції та значення. Співвідношення понять кримінального правопорушення і складу

кримінального правопорушення. Загальне і конкретне поняття складу кримінального правопорушення. Елементи й ознаки складу кримінального правопорушення, їх зміст і співвідношення. Класифікація ознак складу кримінального правопорушення на обов'язкові та факультативні. Класифікація складів кримінальних правопорушень. Кваліфікація кримінальних правопорушень: поняття, суб'єкти кваліфікації та її значення.

Об'єкт кримінального правопорушення: поняття та значення. Класифікація об'єктів кримінальних правопорушень, їх значення. Види безпосередніх об'єктів. Предмет кримінального правопорушення: поняття та місце у структурі складу кримінального правопорушення. Відмінність предмета від об'єкта кримінального правопорушення. Потерпілий від кримінального правопорушення.

Об'єктивна сторона кримінального правопорушення: поняття, ознаки, значення. Діяння: поняття, ознаки, форми та види. Значення непереборної сили, фізичного і психічного примусу для вирішення питання про кримінальну відповідальність за суспільно небезпечне діяння (дію чи бездіяльність). Поняття та види дій. Умови кримінальної відповідальності за бездіяльність. Суспільно небезпечні наслідки як ознака об'єктивної сторони кримінального правопорушення: поняття, види, значення. Причинний зв'язок між діянням та суспільно небезпечними наслідками: поняття, види, порядок встановлення та значення. Спосіб, обстановка, місце, час, засоби та знаряддя вчинення кримінального правопорушення: поняття, кримінально-правове значення.

Суб'єкт кримінального правопорушення: поняття та ознаки. Фізична особа як обов'язкова ознака суб'єкта. Проблема визнання юридичної особи суб'єктом кримінального правопорушення в науці кримінального права та її вирішення в законі про кримінальну відповідальність. Осудність як обов'язкова ознака суб'єкта. Вік, з якого настає кримінальна відповідальність. Загальний та знижений вік кримінальної відповідальності. Критерії, покладені в основу зниження віку кримінальної відповідальності.

Неосудність: поняття та критерії. Формула неосудності. Правові наслідки визнання особи неосудною. Питання про кримінальну відповідальність особи, яка захворіла на психічну хворобу після вчинення кримінального правопорушення. Обмежена осудність: поняття, значення, правові наслідки визнання особи обмежено осудною. Загальний і спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення. Службова особа як спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення: поняття, ознаки, види. Відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені в стані сп'яніння, та її обґрунтування.

Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення: поняття, ознаки, значення. Поняття вини та її значення. Форми вини в кримінальному праві та їх значення. Умисел та його види. Інтелектуальні та вольові ознаки прямого та непрямого умислу. Відмежування прямого умислу від непрямого. Інші класифікації умислу та їх значення. Необережність та її види. Кримінально протиправна самовпевненість, її інтелектуальні та вольові ознаки. Відмежування кримінально протиправної самовпевненості від непрямого умислу. Кримінально протиправна недбалість: її об'єктивний та суб'єктивний критерії. Випадок (казус), його відмежування від кримінально протиправної недбалості. Змішана (подвійна, складна) вина та її значення для кваліфікації кримінального правопорушення. Мотив і мета як факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення, їх поняття та значення для кваліфікації. Помилка в кримінальному праві: поняття, види та значення для кримінальної відповідальності.

Модуль 3. Стадії кримінального правопорушення.

Співучасть у кримінальному правопорушенні.

Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень.

Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Стадії кримінального правопорушення. Поняття та види стадій кримінального правопорушення. Закінчене кримінальне правопорушення: поняття, момент закінчення кримінального правопорушення залежно від особливостей конструкції об'єктивної сторони. Незакінчене кримінальне

правопорушення та його види. Готування до кримінального правопорушення: поняття, види, відмежування готування до кримінального правопорушення від виявлення наміру та від замаху на кримінальне правопорушення. Замах на кримінального правопорушення: поняття, види, відмежування замаху на кримінальне правопорушення від готування до кримінального правопорушення та закінченого кримінального правопорушення. Кримінальна відповідальність за незакінчене кримінальне правопорушення, її підстава. Кваліфікація готування до кримінального правопорушення та замаху на кримінальне правопорушення. Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні: поняття, ознаки, правові наслідки, відмежування від дійового каяття.

Співучасть у кримінальному правопорушенні: поняття, ознаки, значення. Види співучасників, їх об'єктивні та суб'єктивні ознаки, особливості кваліфікації діянь. Кримінальна відповідальність співучасників: її підстави та межі. Форми співучасті: критерії, покладені в основу поділу співучасті на форми, характеристика форм співучасті. Спеціальні питання відповідальності за співучасть у кримінальному правопорушенні. Поняття посередньої винності (посереднього виконання, заподіяння). Особливості відповідальності за співучасть у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом. Відповідальність за провокацію кримінального правопорушення. Експес виконавця, його види та значення для кримінальної відповідальності. Невдале підбурювання та пособництво. Особливості добровільної відмови співучасників. Причетність до кримінального правопорушення: поняття, види, відмежування причетності від співучасті.

Множинність кримінальних правопорушень: поняття та види. Одиначне кримінальне правопорушення: поняття, ознаки, види. Особливості триваючого, продовжуваного, складного (складеного) кримінальних правопорушень та кримінального правопорушення, кваліфікованого за наслідками. Повторність кримінальних правопорушень: поняття, ознаки, види, відмежування від суміжних понять та правові наслідки. Сукупність

кримінальних правопорушень: поняття, ознаки, види, відмежування від суміжних понять та правові наслідки. Рецидив кримінальних правопорушень: поняття, ознаки, види, відмежування від суміжних понять та правові наслідки.

Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння: поняття, ознаки, види. Необхідна оборона. Конституція України про право кожного громадянина на захист від протиправних посягань. Поняття необхідної оборони, її підстава, ознаки та правові наслідки. Перевищення меж необхідної оборони: поняття, ознаки, види та відповідальність. Спеціальні види необхідної оборони, передбачені КК України. Уявна оборона: поняття, ознаки, відповідальність за шкоду, заподіяну в стані уявної оборони. Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення: поняття, підстава, ознаки. Межі заподіяння шкоди при затриманні особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Кримінальна відповідальність за перевищення заходів, необхідних для затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення. Крайня необхідність: поняття, підстава, ознаки правомірності та правові наслідки. Перевищення меж крайньої необхідності: поняття, ознаки та відповідальність. Відмежування крайньої необхідності від необхідної оборони. Фізичний або психічний примус: поняття, ознаки та значення для вирішення питання про кримінальну відповідальність. Виконання наказу або розпорядження. Поняття законного наказу або розпорядження та значення їх виконання для вирішення питання про кримінальну відповідальність. Поняття явно кримінально протиправного наказу або розпорядження. Кримінально-правові наслідки виконання або відмови особи від виконання явно кримінально протиправного наказу чи розпорядження. Діяння, пов'язане з ризиком. Підстава вчинення діяння, пов'язаного з ризиком. Умови виправданого ризику. Кримінальна відповідальність за невиправданий ризик. Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації: поняття, ознаки та значення

для вирішення питання про кримінальну відповідальність. Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України: поняття, ознаки та значення для вирішення питання про кримінальну відповідальність.

Модуль 4. Кримінальна відповідальність.

Застосування кримінальної відповідальності та інших заходів кримінально-правового характеру.

Кримінальна відповідальність: поняття та ознаки. Момент виникнення та припинення кримінальної відповідальності. Форми реалізації кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності: поняття, види, передумови, підстави, порядок, умови та наслідки звільнення особи від кримінальної відповідальності. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки. Особливості звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності, зупинення та переривання перебігу строків давності. Особливості застосування давності при вчиненні особливо тяжкого злочину, за який може бути призначено довічне позбавлення волі. Злочини, щодо яких давність не застосовується.

Покарання та його види. Покарання: поняття, ознаки, мета застосування. Поняття системи покарань та її значення. Класифікації покарань. Порядок призначення основних та додаткових покарань. Особливості призначення штрафу. Правові наслідки несплати штрафу. Умови та порядок заміни штрафу громадськими чи виправними роботами або позбавленням волі. Особливості призначення позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу: поняття,

порядок та правові наслідки його призначення. Особливості призначення позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Особливості призначення громадських робіт. Особливості призначення виправних робіт. Особливості призначення службових обмежень для військовослужбовців. Особливості призначення конфіскації майна. Особливості призначення арешту. Особливості призначення тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Особливості призначення позбавлення волі на певний строк. Особливості призначення довічного позбавлення волі.

Призначення покарання. Загальні засади призначення покарання. Обставини, які пом'якшують та обтяжують покарання. Призначення покарання при незакінченому кримінальному правопорушенні та при співучасті. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом. Призначення покарання за наявності обставин, що пом'якшують покарання. Призначення покарання у разі укладення угоди про примирення або визнання винуватості у кримінальному провадженні. Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень та за сукупністю вироків. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення.

Звільнення від покарання та його відбування: поняття, види, передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки звільнення від покарання та його відбування. Відмінність звільнення від покарання та звільнення від кримінальної відповідальності. Особливості звільнення від покарання та його відбування у зв'язку з набранням чинності нового закону, який усуває караність вчиненого діяння чи встановлює за нього більш м'яке покарання. Особливості звільнення від покарання у зв'язку зі втратою особою суспільної небезпечності. Особливості звільнення від відбування покарання з випробуванням. Особливості звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до семи років. Особливості звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.

Особливості умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. Особливості заміни невідбутої частини покарання більш м'яким. Відмежування заміни невідбутої частини покарання більш м'яким від умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. Особливості звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років. Особливості звільнення від відбування покарання у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу засудженого для обміну як військовополоненого. Особливості звільнення від покарання за хворобою. Особливості звільнення від покарання на підставі закону України про амністію або акту про помилування, їх відмінність.

Судимість: поняття, підстава виникнення, строки, протягом яких особа визнається такою, що має судимість, правові наслідки судимості. Категорії засуджених осіб, які визнаються такими, що не мають судимості. Погашення судимості: умови, строки, порядок погашення судимості, обчислення строків судимості, правове значення погашення судимості. Зняття судимості: умови, строки, порядок зняття судимості, правове значення зняття судимості. Відмінність зняття судимості від її погашення.

Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. Звільнення від кримінальної відповідальності неповнолітніх: передумови, підстави, порядок застосування та правові наслідки такого звільнення. Види покарань, які застосовуються до неповнолітніх. Особливості призначення неповнолітнім покарання. Особливості звільнення неповнолітніх від відбування покарання з випробуванням. Особливості звільнення неповнолітніх від покарання із застосуванням примусових заходів виховного характеру. Особливості звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності. Особливості умовно-дострокового звільнення неповнолітніх від відбування покарання. Особливості погашення та зняття судимості щодо осіб, які вчинили кримінальне правопорушення до досягнення вісімнадцятирічного віку.

Інші заходи кримінально-правового характеру: поняття, мета, особливості застосування, відмінність від покарання. Особливості застосування примусових заходів медичного характеру. Особливості застосування примусового лікування. Особливості застосування обмежувальних заходів. Особливості застосування спеціальної конфіскації. Особливості застосування примусових заходів виховного характеру. Особливості застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Поняття та система кримінального права. Закон про кримінальну відповідальність. Кримінальне правопорушення та малозначність діяння..				
		Тема 1. Кримінальне право: поняття, система, предмет, методи, завдання, принципи, джерела кримінального права.	6	2	2	2
		Тема 2. Закон про кримінальну відповідальність.	8	2	2	4
		Тема 3. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі	8	2	2	4
		Тема 4. Кримінальне правопорушення та його види.	8	2	2	4
		<i>Разом</i>	30	8	8	14
		Модуль 2. Склад кримінального правопорушення, його елементи та ознаки.				
		Тема 1. Склад кримінального	14	2	4	8

		правопорушення. Об'єкт кримінального правопорушення				
		Тема 2. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення	18	4	4	10
		Тема 3. Суб'єкт кримінального правопорушення	10	2	2	6
		Тема 4. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення	18	4	4	10
		<i>Разом</i>	60	12	14	34
		Модуль 3. Стадії кримінального правопорушення. Співучасть у кримінальному правопорушенні. Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.				
		Тема 1. Стадії кримінального правопорушення	8	2	2	2
		Тема 2. Співучасть у кримінальному правопорушенні	8	4	2	4
		Тема 3. Множинність кримінальних правопорушень	6	2	2	2
		Тема 4. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння	8	2	2	4
		<i>Разом</i>	30	10	8	12
		Модуль 4. Застосування кримінальної відповідальності та інших заходів кримінально-правового характеру.				
		Тема 1. Кримінальна відповідальність. Звільнення від кримінальної відповідальності		2	2	4
		Тема 2. Покарання та його види.		2	2	4
		Тема 3. Призначення покарання		2	4	8
		Тема 4. Звільнення від покарання чи його відбування		4	4	8
		Тема 5. Судимість		2	2	2
		Тема 6. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.			2	2

		Тема 7. Інші заходи кримінально-правового характеру.			2	2
		<i>Разом</i>	60	12	18	30
		Усього годин / кредитів ECTS	180/6,0	42	48	90

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно з розкладом)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Поняття та система кримінального права. Закон про кримінальну відповідальність. Кримінальне правопорушення та малозначність діяння..				
		Тема 1. Поняття, система, предмет, методи, завдання, принципи кримінального права.	4			4
		Тема 2. Закон про кримінальну відповідальність.	8	2		6
		Тема 3. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі та просторі	8	2		6
		Тема 4. Кримінальне правопорушення та малозначність діяння.	10	2	2	6
		<i>Разом</i>	30	6	2	22
		Модуль 2. Склад кримінального правопорушення, його елементи та ознаки.				
		Тема 1. Склад кримінального правопорушення. Об'єкт кримінального правопорушення	18	2	2	14
		Тема 2. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення	14			14
		Тема 3. Суб'єкт кримінального правопорушення	14			14
		Тема 4. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення	14			14

		<i>Разом</i>	60	2	2	56
		Модуль 3. Стадії кримінального правопорушення. Співучасть у кримінальному правопорушенні. Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.				
		Тема 1. Стадії кримінального правопорушення	8	2		6
		Тема 2. Співучасть у кримінальному правопорушенні	10	2	2	6
		Тема 3. Множинність кримінальних правопорушень	6			6
		Тема 4. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння	6			6
		<i>Разом</i>	30	4	2	24
		Модуль 4. Застосування кримінальної відповідальності та інших заходів кримінально-правового характеру.				
		Тема 1. Кримінальна відповідальність. Звільнення від кримінальної відповідальності	8			8
		Тема 2. Покарання та його види.	8			8
		Тема 3. Призначення покарання	14	2	2	10
		Тема 4. Звільнення від покарання та його відбування	12	2		10
		Тема 5. Судимість	6			6
		Тема 6. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.	6			6
		Тема 7. Інші заходи кримінально-правового характеру.	6			6
		<i>Разом</i>	60	4	2	54
		Усього годин / кредитів ECTS	180/6,0	16	8	156

5. *Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання*

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента або за завданням викладача, підготовка та публікація наукових статей, тез наукових доповідей тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента до вивчення поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати бал за шкалою оцінювання («незадовільно = 0 балів», «задовільно = 0,5 балів», «добре = 0,75 балів», «відмінно = 1 бал»). Кількість балів за поточний контроль знань за результатами практичних занять у кожному модулі дорівнює арифметичному значенню отриманих студентом балів, з округленням до цілого числа за математичними правилами. Максимальна кількість балів, які студент може отримати за результатами роботи на практичних завданнях з урахуванням самостійної роботи – 20 балів.

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці кожного модуля у формі тестів. Максимальна кількість балів за кожен тест становить 5 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60 балів. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю й самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль								Підсумковий контроль (іспит)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль №3		Модуль № 4			
п/з, с/р	колоквіум	п/з, с/р	колоквіум	п/з, с/р	колоквіум	п/з, с/р	колоквіум		
max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 5	max 60	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	1 (max)	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	0,75	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки
	0,5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок
	0 (min)	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу
Тест наприкінці кожного модуля (20 тестових запитань MCQ 1/4)	5 (max)	18 – 20 правильних відповідей на тестові питання
	4	16 – 17 правильних відповідей на тестові питання
	3	14 – 15 правильних відповідей на тестові питання
	2	12 – 13 правильних відповідей на тестові питання
	1	9 – 11 правильних відповідей на тестові питання
	0 (min)	0 – 8 правильних відповідей на тестові питання
Іспит	60 (max)	1. Повна та ґрунтовна відповідь на усі питання іспиту. 2. Всебічне, систематичне і глибоке знання та розуміння матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 3. Самостійне та аргументоване розкриття змісту теоретичних та практичних питань. 4. Демонстрація навичок вирішення складних проблемних питань застосування положень Загальної частини кримінального права
	55	1. В цілому повна та ґрунтовна відповідь. 2. Систематичне і глибоке знання та розуміння матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 3. Самостійне та аргументоване розкриття змісту теоретичних та практичних питань. 4. Наявність незначних неточностей при відповіді на одне з питань іспиту.
	50	1. Достатньо повна та ґрунтована відповідь. 2. Знання та розуміння матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 3. Самостійне та аргументоване розкриття змісту теоретичних та практичних питань. 4. Наявність незначних неточностей при відповіді на декілька питань іспиту.
	45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Основні положення питань іспиту розкрито, але деякі питання висвітлено неповно.
	40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі,

		достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших із них за допомогою викладача
	35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	0 (min)	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни

**7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти
денної/заочної форми навчання**

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

**8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення
навчальної дисципліни**

*Навчально-методичне та інформаційне забезпечення
навчальної дисципліни*

Нормативно-правові акти

- Кримінальний кодекс України. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
- Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.
URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
- Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
- Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL :
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
- Про амністію: Закон України від 05.07.2001р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2593-14#Text>
- Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text>
- Про державний кордон України: Закон України від 04.11.1991 р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12#Text>
- Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>
- Про запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>
- Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
- Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
- Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>

Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19#Text>

Про регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>

Про Положення про порядок здійснення помилування: Указ Президента України № 223 від 21.04. 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/223/2015#Text>

Правовий висновок ВСУ щодо застосування судами ст. 11 КК України «про малозначність діяння, яке не є злочином»: Постанова Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України від 24 грудня 2015 року кримінальне провадження № 5-221к15. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/55253289>

Правовий висновок ВСУ щодо значення коми у санкції статті Особливої частини КК: Постанова Верховного Суду України від 05.09. 2013 у справі №5-23к13. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/33609036>

Правовий висновок щодо застосування додаткового покарання: Постанова Верховного Суду України від 4 квітня 2011 р. у справі N 1к-11. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/14887470>

Правовий висновок щодо призначення покарань за сукупністю злочинів та за сукупністю вироків: Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 25. 06. 2018 р. у справі № 511/37/16-к. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75042896>

Правовий висновок про особливості призначення остаточного покарання особі, стосовно якої вже є обвинувальний вирок: Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 01 06 2020 р. у провадженні № 51-8867кмо18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89675588>

Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності: Постанова Верховного

суду України від 23.12.2005 N 12. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-05#Text>

Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини неповнолітніх: Постанова Верховного суду України від 16.04.2004 N 5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va005700-04#Text>

Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки: Постанова Верховного суду України від 04.06.2010 р. № 7. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-10#Text>

Про практику застосування судами України законодавства про погашення і зняття судимості: Постанова Верховного суду України від 26.12.2003 р. № 16 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0016700-03#Text>

Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини неповнолітніх: Постанова Пленум Верховного Суду України від 16.04.2004 N 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va005700-04#Text>

Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод: Постанова Пленум Вищого Спеціалізованого Суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 11.12.2015 № 13. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-15#Text>

Про практику призначення судами кримінального покарання: Постанова Верховного суду України від 24.10.2003 р. № 7. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-03#Text>

Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру: Постанова Верховного суду України від 15.05.2006 р. № 2 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-06#Text>

Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями: Постанова Верховного суду України від 23.12.2005 р. № 13. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05#Text>

Про судову практику у справах про необхідну оборону: Постанова Верховного суду України від 26.04.2002 N 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001700-02#Text>

Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну невідбутої частини покарання більш м'яким: Постанова Верховного суду України від 26.04.2002 N 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-02#Text>

Судова практика у справах про злочини неповнолітніх і втягнення їх у злочинну діяльність від 29.08.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0082700-03#Text>

Література

Основна література

Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / В. Я. Тацій, В. І. Тютюгін, В. І. Борисов та ін.; за ред.: В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 584 с.

Питання кримінального права у рішеннях Конституційного Суду України: навч. посібник / упоряд.: Л.П. Брич, О.І. Денькович, Л.В. Курило, В.С. Ясеницький; вид. друге, допов. Львів: ЛьвДУВС, 2015. 264 с.

Правові позиції Європейського суду з прав людини: аналітичний огляд / О.М. Дроздов, О.В. Дроздова; за заг. ред. О.М. Дроздова, М.С. Ковтун, В.І. Ковтуна. Харків: Фактор, 2018. 624 с.

Практика судів України з кримінальних справ (2014-2015 рр.) / за заг. ред. В. Я. Тація ; уклад. В. І. Тютюгін. Харків : Право, 2016. 800 с.

Практика застосування Верховним Судом України положень Загальної частини Кримінального кодексу України / уклад. О. П. Горох; за заг. ред. А. А. Музики. Київ : Центр учбов. л-ри, 2017. 524 с.

Правові висновки Верховного Суду України щодо застосування норм кримінального права (2011-2017 роки) / уклад. О. П. Горох, А. А. Музика ; за заг. ред. А. А. Музики. Київ : Центр учбов. л-ри, 2018. 845 с.

Правові висновки Верховного Суду (кримінальна юрисдикція) за 2018 рік / упоряд.: Н. О. Антонюк, П. П. Андрушко. Київ : Правова єдність : Алерта, 2019. 342 с.

Рішення Європейського суду з прав людини в кримінальних справах. Захист життя, здоров'я, честі та гідності / за заг. ред. В.С. Ковальського. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 296 с.

Додаткова література

Бабанли Р. Ш. Призначення покарання в Україні: теоретико-прикладні засади: монографія. Чернігів: Десна Поліграф, 2019. 488 с. URL: http://idpnan.org.ua/files/2019/babanli-r.sh.-priznachennya-pokarannya-v-ukrayini-_teoretiko-prikladni-zasadi_-_d_.pdf

Баулін Ю. В. Звільнення від кримінальної відповідальності: монографія Київ : Атіка, 2004. 296 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/UP/BAULIN_2004.pdf

Бурдін В. М. Стадії вчинення злочину (кримінально-правове дослідження): монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 304 с.

Бурдін В. М., Мартинишин Г. Р. Призначення покарання за сукупністю вироків (кримінально-правове дослідження): монографія . Львів : ЛігаПрес, 2014. 216 с.

Вереша Р.В. Вчення про суб'єктивну сторону злочину : монографія. Київ: Алерта, 2018. 1106 с.

Вереша Р. В. Поняття вини як елемент змісту кримінального права України: монографія. Київ: Атіка, 2005. 224 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/MONOGRAFIJ_2009/VERESHA_2005.pdf

Вереша Р. В. Суб'єкт злочину: наук.-практ. посібник. Київ: Алерта, 2014. 44 с.

Вознюк А.А. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності учасників організованих злочинних об'єднань: монографія. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2015. 236 с.

В'юник М. В. Кримінально-правове регулювання в Україні: реалії та перспективи (аналітичні матеріали). Харків : Право, 2020. 212 с. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/18398>

Галабала М. В. Кримінально-правова наука незалежної України. Проблеми загальної частини: монографія. Київ : ЮрінкомІнтер, 2013. 240 с.

Горностаї А. В. Кримінальна відповідальність за замах на злочин : монографія. Харків: Юрайт, 2013. 232 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/10793/1/Gornostay_mon_2013.pdf

Горох О.П. Сучасні кримінально-правові проблеми звільнення від покарання та його відбування: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2019. 676 с.

Демидова Л.М. Проблеми кримінально-правової відповідальності за заподіяння майнової шкоди в Україні (майнова шкода як злочинний наслідок): теорія, закон, практика: монографія. Харків: Право, 2013. 752 с.

Житний О. О. Кримінальне право України в міжнародному вимірі (порівняльно-правовий аналіз) : монографія. Харків: Одіссей, 2013. 376 с.

Загиней З. А. Кримінально-правова герменевтика: монографія. Київ: АртЕк, 2015. 380 с.

Зайцев О. В. Обмежена осудність у кримінальному праві України : монографія. Харків: Майдан, 2007. 240 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/15076/1/Zaycev_mon_2007.pdf

Звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям та примиренням винного з потерпілим у кримінальному провадженні: монографія / В. А. Шкелебей, П. В. Цимбал, Ю. І. Азаров, А. А. Котова. Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2014. 214 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/3273/1/3495_IR.pdf

Зінченко І. О., Тютюгін В. І. Одиначні злочини: поняття, види, кваліфікація : монографія. Харків : ФІНН, 2010. 256 с. URL:

https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/7003/3/Tytygin_Zinchenko_mon_2010.pdf

Зінченко І. О. Кваліфікація злочинів при їх множинності та конкуренції кримінально-правових норм : навч. посібник. Харків: Право, 2017. 114 с.

Зінченко І. О., Тютюгін В. І. Множинність злочинів: поняття, види, призначення покарання : монографія. Харків : ФІНН, 2008. 336 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/6916/3/Tytygin_Zinchenko_mon_2008.pdf

Кваша О. О. Співучасть у злочині: структура та відповідальність: монографія. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 560 с.

Кваша О.О., Андрусак Г.М. Необхідна оборона (захист від посягання на статеву свободу та статеву недоторканість особи): монографія. Київ: «АртЕк», 2016. 264 с.

Коханюк Т.С. Системне тлумачення кримінального закону: монографія Львів: ЛьвДУВС, 2015. 264 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/454/1/Коханюк%20Т.С.-%20монографія.pdf>

Красницький І. В., Щутяк Л. С. Відповідальність за замах на злочин за кримінальним правом України: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2015. 224 с. URL: http://nbuviar.gov.ua/images/dorobku_partneriv/Krasnuckuy.pdf

Лащук Н. Р. Кримінально-правова оцінка використання захисних засобів, що вражають автономію: монографія. Львів: Вид-во «Бона», 2018. 254 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/841/1/Лащук%20монографія.pdf>

Литвинов О. М., Митрофанов І. І. Концептуальна модель механізму реалізації кримінальної відповідальності: монографія. Харків: Золота миля, 2017. 180 с.

Мозгова В. А. Громадські роботи як вид покарання: теорія і практика: монографія. Київ : ВД «Дакор», 2014. 248 с.

Муратова С.О. Судимість у системі інститутів Загальної частини кримінального права України : монографія. Харків: Право, 2017. 272 с.

Назимко Є. С. Інститут покарання неповнолітніх у кримінальному праві України: монографія. Київ: ВД «Дакор», 2018. 336 с.

Невідома Н.В. Вчинення злочину організованою групою: монографія. Харків: Право, 2017. 224 с.

Новікова К. А. Обмеження свободи як вид покарання: монографія / наук. ред. Ю. А. Пономаренко. Харків : Право, 2019. 288 с.

Ободовський О. В. Триваючі злочини у кримінальному праві України. Одеса: Юрид. літ., 2016. 256 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/5333/Trivajuchi%20zlochini%20u%20kriminal%27nomu%20pravi%20Ukraini%20monogr.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Орловський Р. С. Теоретичні та методологічні проблеми інституту співучасті у кримінальному праві України: монографія. Харків: Право, 2019. 624 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/16982/1/Orlovskyi_mon-2019.pdf

Письменський Є. О. Теоретико-прикладні проблеми звільнення від покарання та його відбування за кримінальним правом України / наук. ред. О.О. Дудоров. Луганськ: РВВ ЛУВДС ім. Е.О. Дідоренка, 2014. 728 с. URL: <https://dspace.lduvs.edu.ua/bitstream/123456789/238/1/%281%29%20Письменський%20Є.О.%20Теор.-приклад.%20проблеми%20звільнення%20від%20покарання%20та%20його%20в%20ідбування%20%28монографія%29.pdf>

Пономаренко Ю. А. Види наказаний по уголовному праву Украины : монографія. Харьков: ФИНН, 2009. 344 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/18965/3/Ponomarenko_Vydy.pdf

Пономаренко, Ю. А. Чинність і дія кримінального закону в часі: монографія. Київ: Атіка, 2005. 288 с. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/18966>

Пономаренко Ю. А. Штраф як вид покарання у кримінальному праві України (за результатами реформи 2011 р.) : наук. нарис / [наук. ред. Ю. В. Баулін]. Харків : Право, 2012. 80 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/18967/1/Ponimarenko_Shtaf.pdf

Пономаренко Ю. А. Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень: монографія. Харків : Право, 2020. 717 с. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/18747/1/Ponomarenko-2020.pdf>

Сучасна кримінально-правова система в Україні: реалії та перспективи / Ю. В. Баулін, М. В. Буроменський, В. В. Голіна та ін.; за заг. ред. Ю. В. Бауліна. Київ: ВАІТЕ, 2015. 688 с.

Тацій В. Я. Об'єкт і предмет злочину в кримінальному праві: монографія. Харків: Право, 2016. 256 с.

Ус О. В. Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації: лекції. Харків: Право, 2018. 368 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/13956/1/Lekcii_2018.pdf

Ус О. В. Теоретичні та прикладні проблеми кваліфікації в кримінальному праві України : монографія. Харків: Право, 2020. 704 с.

Федорчук І. М. Обставини, які обтяжують покарання за кримінальним правом України: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 240 с. URL: http://nbuviar.gov.ua/images/dorobku_partneriv/Obstavyny%20yaki%20obtiazhui%20pokarannia%20za%20kryminalnym%20pravom%20Ukrainy.pdf

Фузей Т.І. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: наук.-метод. посібник для суддів. 2-ге вид. виправ., допов. Київ, 2015. 208 с.

Яценко А. М. Застосування заходів кримінально-правового характеру. Харків : НікаНова, 2014. 388 с.

Інтернет-ресурси:

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL:
<http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України . URL:
<https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Верховного Суду. URL:
https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Єдиний державний реєстр судових рішень. URL:
<https://reyestr.court.gov.ua>

База правових позицій Верховного Суду. URL:
<https://lpd.court.gov.ua/login>

Канал кафедри кримінального права НЮУ ім. Ярослава Мудрого. URL:
<https://www.youtube.com/c/CriminalLawDepartmentNLUYaroslavMudryi/about>

Наукова бібліотека НЮУ імені Ярослава Мудрого. URL:
<https://library.nlu.edu.ua>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри кримінального права № 1. URL: [http://
https://library.nlu.edu.ua/senmk/item/230-kryminalne-pravo-ukrainy-zahalna-
chastyna.html](http://https://library.nlu.edu.ua/senmk/item/230-kryminalne-pravo-ukrainy-zahalna-chastyna.html)